

Resistència activa

XAVIER MUÑOZ / Empresari

AVUI, 8 de maig del 2010

Aquest darrers dies he estat llegint les memòries de Joan Reventós, un dels primers joves catalans que va recollir el relleu de mans d'unes generacions anteriors afectades per la derrota i el desconcert de la Guerra Civil. Eren molt pocs, pràcticament un nucli inapreciable de supervivents que provenien de quatre famílies amb tradició catalanista i republicana. Mentre que la gran majoria de la burgesia -els de la Lliga, per posar un exemple rellevant- s'havien passat al franquisme i a l'espanyolisme. Les classes treballadores havien rebut i estaven rebent tanta llenya del franquisme que havien de callar per poder treballar, si no ho feien així, els mateixos burgesos catalans els tancaven les portes i, si calia, els denunciaven a la policia.

REVENTÓS ENS EXPLICA COM UNS quants nois de setze i disset anys, fills d'aquestes famílies de sòlides arrels catalanes -el mateix Joan Reventós, Pere Figuera, Jordi Pujol, entre altres- ja en aquells moments estaven informats que Catalunya havia perdut la guerra i eren ben conscients que el país estava ocupat i segrestat.

AQUESTS GRUP DE JOVES NO VAN FER terrorisme, van fer sensibilització a través de la paraula en veu baixa i a cau d'orella. Des de butlletins clandestins a accions concretes no violentes però que cridaven l'atenció. Pintades, banderes immenses situades en llocs de molta visibilitat i de difícil accés. Després, reunions, taules rodones, les explicacions i les reflexions més teòriques. El catalanisme va renéixer amb força fins i tot abans del final del franquisme. Amb tot això, vam poder demostrar que

és possible desgastar l'enemic sense violència. No els ha anat millor als que l'han utilitzada com a solució radical, aquesta violència? Aquesta actitud no fou solament la dels burgesos antifranquistes. El mateix partit comunista, que hauria pogut tenir a les mans mitjans més agressius, va optar també pel camí de la paraula i del testimoni solidari.

A CATALUNYA, DES DEL POSTFRANQUISME, es pot dir que solament hem practicat la política partidista. Ja es va començar amb reiterades desqualificacions d'uns i altres davant el fet nacional, per comptes de partir en aquest estadi d'un front unitari davant les grans qüestions. I encara fins fa poc, malgrat un tracte de major respecte entre els partits, s'han mantingut posicions molt radicalitzades respecte a un front d'unitat.

UNS ASSEGUREN COM SI FOS UN dogma la mort del federalisme, i, per tant, que per a ells sols resta la independència. Cal recordar que el federalisme a Catalunya compta amb una llarga tradició, amb tant pedigrí com el mateix catalanisme, i que està present avui en un ampli segment de l'opinió catalana. Potser el que volen dir, els que no opinen així, és que a Espanya aquesta tendència ha mort, o ni tan sols ha nascut. Com si els fos més fàcil empassar-se l'independentisme. No es cap argument, tanmateix, pensar que perquè no ens deixen aixecar una casa de tres pisos ara ens permetran edificar un gratacels. De permetre, ells ja van fer tot el que els podia cabre al cap en el seu dia, quan van reconèixer l'Estat de les autonomies, després de cinquanta anys de conflicte a Catalunya i d'haver quedat una mica estovats amb el franquisme. Per por al predomini de l'esquerra, en aquells moments.

EL FEDERALISME ÉS UN PROJECTE MÉS amable, tant per a ells com per a nosaltres, que no s'ha de donar per mort sinó, tot al contrari, s'ha de fer prosperar, perquè és més possible i no comporta en aquest moment el risc que la societat catalana s'enfronti entre si. Si poguéssim pensar raonablement que un 60% de catalans votarien independència, tots parlaríem d'una altra manera. Però aquest no és el cas.

PERÒ EL RADICALISME ÉS UNA TEMPTACIÓ que es fa servir sovint i es contraposa a estratègies més serenes. Fa uns dies, per la TV, un eminent polític deia que era una bestiesa rebutjar el Tribunal Constitucional perquè si canviaven aquest en posarien un altre de pitjor. En primer lloc, les situacions injustes s'han de rebutjar per elles mateixes, i, alhora, des del punt de vista del catalanisme, seria una gran victòria el canvi de tribunal. En el cas que no s'acceptés la nostra proposta, cosa més que possible, quedaria com una fita o un exemple que condicionaria situacions semblants si sabem aprofitar-nos del mal pas que faran. El dubte fa podrir, procurem que siguin ells els que vagin dubtant.

RES NO ÉS FÀCIL, PERÒ SI ARA EM REFEREIXO al cas de la unitat dels partits catalanistes, comprenc que la supeditació del PSC al PSOE sigui una dificultat per a tots. Però també entenc que davant la possibilitat d'arribar a un trencament del socialisme en dos partits, el temor del PSC davant l'evidència que el PSOE s'instal·lés a Catalunya fa pensar les coses dues vegades. Ja va ser aquesta la raó que va evitar a l'inici de la Transició la presència de dos partits socialistes, davant la realitat que el socialisme català no tenia pràcticament militants, i, segurament, escassos votants. Jo no sé què diuen ara les enquestes del PSC, si aquesta situació ha canviat o està canviant. Malgrat totes les consideracions, el que és impossible és que, més o menys a la llarga, el

PSC no qüestioni definitivament l'actual relació amb el PSOE. Penso que és un procés que ja ha començat.

NO ESTIC TAMPOC D'ACORD amb els que diuen "no hi ha res a fer", sempre hi ha alguna cosa a fer. Cal trobar la manera de preservar i unir el màxim de raons i de forces. Evitar al màxim que el catalanisme s'utilitzi electoralment. Podríem dir que avui hi ha a l'horitzó símptomes d'una major sintonia amb exemples com l'acord Montilla-Mas. Però ara, per sobre de tot, hem d'estar preparats per rebre una sentència del tribunal que pot ser legal, però, a la vegada, indecent.

EL FRANQUISME ES VA ACABAR PERQUÈ Franco va morir, i això va ser important perquè era un símbol, un dictador. Però el canvi ja s'havia produït abans de la seva mort. Els seus hereus van acabar asfixiats per la pressió d'anys de catalanisme units al clam de llibertat també de molts espanyols. Per cert, ara caldria preguntar-los a aquests darrers si se'n recorden dels pactes per la democràcia i per Catalunya que havien signat amb nosaltres. Entre altres coses, aquest llibre de Reventós cau a les nostres mans en un bon moment. Aquest home que va construir tants ponts per a la unitat ens recorda que "amb ple respecte per la pluralitat política del nostre poble, cal un projecte central comú del catalanisme i un front unit democràtic nacional".